

Augu un ezeru attīstības mijiedarbībā ir izveidojušās 4 ezeru ūdensaugu grupas:

- ❖ virsūdens augi;
- ❖ iegremdētie augi;
- ❖ peldlapu augi;
- ❖ brīvi peldošie augi.

Ar vienai grupai piederošiem augiem aizņemto ezera daļu sauc par augāja joslu.

Profesors Sānpeldis stāsta par ūdensaugiem

Iegremdēto augu josla

Ezera piekrastes seklūdens daļā augošo ūdensaugu stumbrs un lapas atrodas ūdenī. Ziedēšanas laikā virs ūdens virsmas parādās tikai to ziedi. Ūdenī iegremdētie augi visbiežāk ir sastopami 0,5 līdz 2 m dziļumā.

Ja ežgalvīte aug iegremdēto augu joslā, tās lapas ir plānas. Tās ūdenī izlokās līdzīgi kā mākslas vingrotāju lentas. Daudz ūdenī iegremdēto augu ir seklos, ar barības vielām nabadzīgos un saules labi izgaismotos ezeros. Šādos ezeros ir daudz pīļu un augēdājzivju – ruduļu, raudu un karpu, kuras ēd raglapes un daudzlapas.

IEGRIMUSĪ
RAGLAPE
Ceratophyllum demersum

Ar jaunajiem ūdensaugu dzimumiem mīlojas arī plauži.

VĀRPAINĀ DAUDZLAPE
Myriophyllum spicatum

Virsūdens augu josla

Ezera piekrastes seklajos ūdeņos aug ūdensaugi, kuri ar saknēm ir iestiprinājušies ūdenī, bet to stumbri un lapas atrodas virs ūdens. Tie ir ezmeldri, niedres, vikvālītes, puķumeldri, kalmes, ežgalvītes u.c. Virsūdens augiem ir šauras lapas un stāvi stumbri. Ar šādu auga uzbūvi tie ir labāk aizsargāti pret ūdens viļņošanās un vēja darbību.

Lai vieglāk būtu iesakņoties un noturēties viļņu darbības zonā, virsūdens augu saknes ir resnas ar daudziem bārkstīm līdzīgiem izaugumiem.

VIENKĀRŠĀ
EŽGALVĪTE
*Sparganium
emersum*

EZERMELDRS
*Scirpus
lacustris*

Peldlapu augu josla

Ezera vidusdaļā augošie ūdensaugi ar saknēm ir iestiprinājušies gultnē, bet to garkātainās lapas un ziedi atrodas uz ūdens virsmas. Lai auga lapas noturētos uz viļņojošās ūdens virsmas, tām ir lielas ar gaisu pildītas šūnas. Savukārt mehānisko izturību tām dod biežā vaskainā kārtiņa. Krāšņākie peldlapu joslas augi ir dzeltenās lēpes, baltās un sniegbaltās ūdensrozēs.

DZELTENĀ LĒPE
Nuphar lutea

Dzeltenajām lēpēm ir gari sakneņi, ar kuriem tās var nostiprināties smilšainās gultnēs un starp akmeņiem. Auga sakneņos ir daudz cietes. Tādēļ tos ir iecienījuši bebrī. Senos laikos lēpju sakneņus pārtikai izmantoja arī cilvēki. Speciāli apstrādājot, no sakneņiem varēja iegūt rūgtus miltus. Mūsdienās lēpju sakneņus izmanto medicīnā. Tie ir dažādu aptiekās nopērkamo tinktūru sastāvā.

Vietās, kur ir sastopamas lēpes, bieži vien aug arī peldošās glīvenes.

PELDOŠĀ GLĪVENE
Potamogeton natans

Lai nekļūtu par putnu un lielāko zivju barību, starp peldlapu augiem slēpjas ūdensdzīvnieki un sīkās zivis.

Brīvi peldošo augu josla

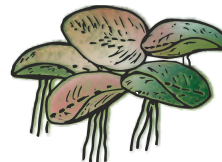
Meklējot vairāk gaismas un brīvu ūdens virsmu, vairāki no ūdensaugiem ir kļuvuši par brīvi peldošiem. Tie ar saknēm nav iestiprinājušies ezera gultnē. Ar gultni nav saistītas arī iegremdēto augu joslā augošās iegrimušās raglapes. Taču atšķirībā no tām brīvi peldošie augi atrodas uz ūdens virsmas. Tāpēc vājš tos viegli var pārvietot pa ezeru. Lielākais no brīvi peldošajiem augiem ir mazlēpe.

Ziedēšanas laikā tā atgādina nelielu ziedu pušķīti.

PARASTĀ MAZLĒPE
Hydrocharis morsus-ranae

Vismazākie ūdensaugi ir mazie ūdensziedi un spirodeles. Tie ir tikai nepilnu centimetru lieli.

PARASTĀ SPIRODELA
Spirodela polyrhiza

To stumbri ir tik sīki, ka labi saskatāmas ir tikai apaļās lapiņas un sīkās auga saknītes. Ja ūdenī ir daudz augu barības vielu, spirodelas un mazie ūdensziedi strauji savairojas. No vēja pasargātos ezeru līčos un dīķos ūdens virsma var būt noklāta pat ar vairākus centimetrus biezu augu slāni.